

Підсумки виборів в США: чого чекати Україні від президента Дональда Трампа?

Актуальність дослідження перспектив врегулювання російсько-українського збройного конфлікту на Донбасі та визнання анексії Криму Росією в контексті майбутньої політики адміністрації президента США Дональда Трампа полягає в тому, що саме Сполучені Штати були однією з трьох країн-підписантів Будапештського меморандуму, які гарантували суверенітет й територіальну цілісність України в обмін на добровільну відмову від третього у світі ядерного потенціалу.

Стор. 12

**Референдум
all'italiana: виклик
для єдиної Європи**

**«Колумбійський
консенсус»**

**Сучасні виклики
для української
європейськості**

Підсумки виборів у США: чого чекати Україні від президента Дональда Трампа?

УДК 94:327

Актуальність дослідження перспектив врегулювання російсько-українського збройного конфлікту на Донбасі та визнання анексії Криму Росією в контексті майбутньої політики адміністрації президента США Дональда Трампа полягає в тому, що саме Сполучені Штати були однією з трьох країн-підписантів Будапештського меморандуму, які гарантували суверенітет й територіальну цілісність України в обмін на добровільну відмову від третього у світі ядерного потенціалу. А після його порушення Російською Федерацією виступають не лише ключовим союзником України з урегулювання конфлікту на Донбасі на дипломатичній арені, а й надають (хоча й вкрай обмежену) військову і фінансову допомогу нашій державі впродовж останніх двох з половиною років, що минули після анексії Криму та початку так званої «руської весни» на сході України.

І від того, якою буде політика щодо України адміністрації президента Дональда Трампа, залежать і перспективи процесу реалізації так званого «Мінську-2». Який, за визначеннями усіх сторін, безпосередньо залучених до його імплементації, є єдиним на сьогодні варіантом мирного врегулювання конфлікту на Донбасі.

Головна мета статті полягає у розгляді можливих

сценаріїв зміни політики США щодо вирішення конфлікту на Донбасі та анексії Криму в найближчій перспективі в контексті формування позиції Дональда Трампа та його адміністрації щодо відносин США з Російською Федерацією та ЄС з ключових питань міжнародної безпеки з точки зору американських національних інтересів.

Слід також враховувати такий важливий для предмету дослідження та глибини аналізу факт, що процес формування команди адміністрації президента Д. Трампа ще не завершено, так само як і процес висунування усіх кандидатур на ключові посади у новому американському уряді (зокрема не визначено кандидатуру майбутнього держсекретаря США, який відповідатиме за реалізацію зовнішньої політики), які, після попереднього узгодження із обома партіями, мають потім ще пройти процес затвердження в Конгресі США.

Головні побоювання не лише в Україні, а й в усіх ключових партнерів США викликає прагнення Дональда Трампа корінним чином змінити стратегію Америки щодо її участі у вирішенні проблем міжнародної безпеки, значно обмеживши її, і сконцентруватися насамперед на вирішенні внутрішніх проблем з економікою. «America first» – такий був слоган Дональда Трампа,

Summary
The article summarizes the results of recent elections in the United States and their impact on the possible changes in the strategy of the United States in the international arena after the election of the US president Donald Trump on Ukraine, NATO, Russia and Syria. The analysis of pre-election statements of the US presidential candidate Donald Trump on the future of foreign policy, members of the presidential administration and the candidates for members of the US government, recent statements by influential members of the Republican party in the US Congress as well as of the points of view of the international expert community has been done.
Keywords: Donald Trump, Vladimir Putin, Ukraine, the USA, Russia, Syria, the annexation of the Crimea, the conflict in the Donbass, the US Congress.

що знайшов підтримку серед майже половини громадян Сполучених Штатів, які проголосували за нього на президентських виборах у листопаді. Інакше кажучи, повернутися до стратегії ізоляціонізму на зовнішній арені, від якої Сполучені Штати відійшли лише після нападу японського ВМФ на Перл-Харбор під час Другої світової війни.

Мається на увазі, зокрема, зменшення асигнувань на підтримку, як ключового, військово-політичного альянсу НАТО, до якого в перспективі прагне долучитися й Україна. В інтерв'ю газеті «Нью-Йорк Таймс» під час виборчої кампанії Дональд Трамп, відповідаючи на запитання про бачення розвитку стосунків з НАТО, зауважив, що проблемою номер один є надмірне фінансування НАТО Сполученими Штатами. США, на думку Трампа-кандидата в президенти, набагато більше давали Альянсу, аніж отримували від нього. «Ми платимо непропорційну частку... НАТО це те, що свого часу було чудовим. Сьогодні воно має змінитися... Воно

має змінитися з точки зору фінансування, тому що Сполучені Штати вносять надто багато коштів» [1].

Він також висловив власне незадоволення тим, що провідні партнери по НАТО з ЄС відіграють недостатню роль у вирішенні конфлікту на Донбасі. «Чому країни, які межують з Україною або знаходяться близько від неї, не беруть активнішу участь у розв'язанні кризи?», – зазначив він, наполягаючи на тому, що Вашингтон надто застряг у важкій роботі із захисту України.

Тому в цьому сенсі не важко здогадатися, що в своїх перемовинах з ЄС у перші місяці свого президентства Дональд Трамп наполягатиме на більшій участі з боку європейських партнерів у розв'язанні конфлікту на Донбасі. І тут, звичайно, додатковим негативним фактором для України є перспектива обрання на посаду президента Франції у травні наступного року одного з двох проросійських налаштованих кандидатів в президенти Франсуа Фіньона та Марі Ле Пен, бо обидва виступають за

скасування антиросійських санкцій та визнання анексії Криму.

Також необхідно врахувати те, що саме рішення конфлікту в Сирії, а не в Україні, буде головним пріоритетом адміністрації 45-го президента США в контексті підтримки міжнародної безпеки. Про це він сам багаторазово заявляв як під час своїх передвиборчих мітингів, так і під час усіх трьох раундів дебатів із Гіллари Клінтон, при цьому жодного разу не згадавши про Україну. Як, до речі, і пані Клінтон, яка має величезний досвід у практичній діяльності на зовнішньополітичній арені, бувши держсекретарем США у першій адміністрації Б. Обами, та багаторазово висловлювала свою підтримку Україні у протистоянні російській агресії.

В цьому контексті першочергове значення відіграватиме, яким чином розвиватиметься співпраця адміністрації Трампа з Кремлем і чи вдасться їм покращити двосторонні відносини, що з початку військової агресії Росії в

Україні лише погіршувалися, досягнувши найнижчої точки, починаючи із закінчення холодної війни.

Як зазначає російський експерт Московського центру Карнегі Д. Тренін, «до кінця 2016 року відносини Росії з США досягли найнебезпечнішого рівня за останні десятиліття. В умовах конфронтації, що почалася в результаті української кризи, стала реальною перспектива прямого зіткнення збройних сил РФ і США в Сирії. Якби президентом США було обрано Гіллари Клінтон, російсько-американські відносини продовжили б рух траєкторією, що веде до такого зіткнення – більш того, воно стало б ще імовірнішим. Так, встановлення Сполученими Штатами безпілотної зони над Сирією, за яке виступала Гіллари Клінтон, стало б, по суті, запрошенням випробувати військові сили один одного на Близькому Сході» [2].

Саме тому, мабуть, російське керівництво і особисто президент РФ В. Путін упродовж усієї передвиборчої кампанії заявляв

про своє прихильне ставлення саме до кандидатури Д. Трампа. І ця симпатія, судячи із заяв самого Трампа, була взаємною. Так, наприклад, будучи кандидатом в президенти США, він неодноразово висловлював своє прихильне ставлення до президента РФ В. Путіна називаючи його «великим лідером».

Невипадково, що Г. Клінтон, а також представники американської розвідки впродовж останнього місяця передвиборчої кампанії звинувачували саме російських хакерів у кібератаках і намаганнях вплинути на результати виборів в США.

Не можуть не викликати занепокоєння в Україні і деякі з уже призначених кандидатур у команді Трампа. Мова йде, насамперед, про колишнього керівника розвідувального управління Пентагону генерала у відставці Майкла Флінна, який вже погодився на пропозицію Д. Трампа обійняти посаду радника з національної безпеки. Безперечно, це є дуже серйозним негатив-

ним сигналом, який потрібно серйозно сприйняти Україні. Він, зокрема, минулого року був запрошений (не безкоштовно) взяти участь на урочистій вечері з нагоди святкування ювілею мовлення головного пропагандистського каналу Кремля «Russia Today» і сидів поруч з президентом Путіним.

А тому очікування й сподівання в Україні на те, що посаду держсекретаря США отримає давній антагоніст Росії экс-кандидат в президенти США Міт Ромні (і чи отримає?), який неодноразово заявляв, що саме Росія є головним геополітичним супротивником США, можуть бути перебільшеними.

Безперечно, обнадійливим сигналом для України стало висунування на посаду секретаря (міністра) оборони США відставного генерала Джеймса Маттіса, який має призвіско «Скажений пес». На думку американських фахівців, він має всі шанси здобути необхідну підтримку в Конгресі в обох партіях [3]. Як відомо, у Пентагоні ще з початку 1990-х рр. Україна завжди мала підстави розраховувати на розуміння її інтересів. Немає жодних сигналів, що американський генерал морської піхоти має антиукраїнські упередження.

Більше того, Дж. Маттіс досить різко засудив анексію Криму, назвавши її загрозою безпеці Європи і американським союзникам в НАТО. Він відкрито вважає Росію агресором і закликав США боротися з її агресивною політикою. Поряд з віце-президентом США Майком Пенсом він вважається представником

«яструбів» Республіканської партії.

І хоча за діючими правилами, він не має права обійняти посаду міністра оборони (надто малий термін минув після його звільнення з служби, а голова Пентагону має обов'язково бути цивільною особою), втім, фахівці вважають, що Конгрес у цьому випадку знайде рішення обійти формальні обмеження.

Важливо тут відзначити і те, що, як вважає старший науковий співробітник Джорджтаунського університету Джефрі Гедмін, «відставний генерал морської піхоти в жодному разі не дозволить собі бути використаним в якості підпірки або задіяним у махінаціях» [4].

Взагалі, коли стисло проаналізувати висунувців Трампа на керівні посади в його адміністрації та уряді, то є очевидним, що в його команді працюватимуть і досвідчені фахівці, які мають досвід роботи в адміністраціях Дж. Бушамолодшого й навіть Рейгана, і ті, хто взагалі не має жодного досвіду перебування на керівних державних посадах. Як, наприклад, висунута Трампом на посаду міністра освіти дружина голови компанії «Amway» Бетсі Девос.

Багато з них так само дотримуються вкрай протилежних поглядів на економіку та політику США як всередині країни, так і поза її межами. І це обов'язково викличе напруженість у роботі команди, особливо впродовж першого року, і впливатиме на послідовність прийняття рішень самого Трампа.

З цієї точки зору ще одним джерелом занепокоєння для багатьох експер-

тів в усьому світі є те, що і сам Дональд Трамп все життя був крупним бізнесменом та не має жодного досвіду перебування на державних посадах. Тому логічно припустити, що керуватися при вирішенні ключових питань для міжнародної безпеки в цілому, та окремих держав зокрема, новий американський президент буде виходячи з логіки великого ділка. Тобто виключно із міркувань державних інтересів (що вигідно США), а не турботи про встановлення миру планетарного масштабу, властивої Нобелівському лауреату Баракі Обамі. Саме за м'якотілість і недостатню жорсткість у реакції на виклики міжнародній безпеці з боку як Росії, Сирії, так і ІДІЛ ще на початковому етапі виникнення загроз його багаторазово критикували впродовж усіх восьми років перебування у Білому домі опоненти з Республіканської партії, а також персонально Дональд Трамп упродовж усієї передвиборчої кампанії.

Зараз вже напевно можливо сказати, виходячи з аналізу бізнесового досвіду Дональда Трампа та навіть його передвиборчої кампанії, що пошук компромісів у вирішенні складних питань й толерантність не є його найбільшими рисами.

Додають непередбачуваності у прогнозуванні майбутньої зовнішньополітичної стратегії США за президенства Дональда Трампа (адже згідно американської конституції саме президент відповідає за її формування) і численні неоднозначні заяви (в тому числі стосовно України), які він спочатку робив а потім, після шквалу критики з боку експертів й політичних опонентів, змінював на абсолютно протилежні.

Втім, пояснюючи неопередбачуваність у своїх заявах, Д. Трамп давав таке пояснення: «Нам потрібна непередбачуваність. Я б не хотів, щоб вони знали мої справжні задуми».

Проте вже після закінчення виборчої кампанії, в ході якої ще були можливості робити непослідовні та епатажні заяви задля отримання підтримки більшої кількості виборців, настав час виробити вже справжню і реалістичну концепцію, що відповідатиме не лише його амбіціям, а й національним інтересам США.

Як зазначає професор з міжнародних відносин Гарвардського університету Стівен Волт, «його викликом у зовнішній політиці і ще багато в чому є з'ясування того, як він може залишитися вірним своєму передвиборному

іміджу, а також діяти належно до інтересів всієї країни. Чи зможе він знайти такі зовнішньополітичні концепції, що допоможуть йому виразити його націоналістичні зовнішньополітичні інстинкти – ті, що допомогли йому надихнути його пристрасну основу – обмеженими, чутливими і заспокійливими засобами для американців і тих країн, чію дружбу ми підтримуємо і цінуємо?» [5].

Для України ж тепер вкрай важливо зрозуміти, що з того, що він встиг заявити стосовно неї та майбутніх відносин із Росією, було лише передвирборчою риторикою, а що його справжніми планами. Адже якщо судити лише із уже зроблених в ході кампанії гучних заяв (в яких він багаторазово висловлював свою пошану до російського президента, називаючи того «великим лідером», а головне – до його методів введення зовнішньої політики. Зокрема як, за словами Трампа, Путін продумано й рішуче здійснив анексію Криму одразу після завершення зимової Олімпіади в Сочі), то здається, що він може не вагаючись піти на угоду з В. Путіним і в обмін на підтримку в Сирії у боротьбі з ІДІЛ (залишивши при цьому спроби повалити режим Б. Асада, якого підтримує Росія) відмовитись від активної військової, політичної та економічної підтримки України, повернувши її, таким чином, до сфери впливу Кремля. І навіть визнати анексію Криму, про можливість чого він також заявляв в одному зі своїх телевізійних інтерв'ю: «Я розгляну це питання. Адже мені сказа-

ли, що люди, які там живуть, хочуть бути з Росією».

В цьому сенсі зовсім не дивно, що менш ніж за тиждень після закінчення виборів в США на сторінках достатньо авторитетного американського політичного видання «The National Interest», яке останніми роками дуже часто публікує статті з відверто проросійськими поглядами їх авторів, з'явилася публікація у співавторстві трьох колишніх співробітників відомих юридичних фірм – Джеффри Берта, Джеймса Хітча та Пітера Петтібуона – під назвою «Трьохетапна стратегія Трампа по Україні» [6].

Перший з них передбачає, що «Росія і Захід повинні «погодитися не погоджуватися» про статус Криму на невизначено довгий термін. Саме таке ставлення було на Заході до трьох прибалтійських республік з 1940 року аж до розпаду Радянського Союзу. ...навіть чи це можна назвати витонче-

ним або навіть задовільним рішенням, але, принаймні, такий захід можна здійснити, і він є виправданим практичною реальністю».

На другому етапі усі сторони повинні домовитися про збереження статус-кво Донбасу як частини України, а також про режим припинення вогню, що ефективно реалізовуватиметься.

Ну, а на заключному, третьому етапі програми, Сполучені Штати Америки, Європа, Росія та Україна на рівні міністрів закордонних справ «повинні спільно оцінити ситуацію і сформувані комплексний пакет допомоги з метою відновлення економіки в Україні». А вже при виробленні деталей такого пакета допомоги всі сторони мають утворити механізм для вирішення важких політичних проблем.

Причому така ініціатива, переконані американські юристи, повинна надійти саме від нової адміністрації, «ставши попередніми сигналом про те, що Пути-

н ніхто не ігнорує, і що обраний президент бажає співпрацювати з ним в рамках відновлення російсько-американських відносин з виведенням їх на конструктивний рівень» [6].

Україна ж, у свою чергу, може назвати російські кошти «опосередкованою «репарацією» або грошовим еквівалентом за анексію Криму і за руйнування, заподіяні східним регіонам України». А Росія, зі свого боку, «зможе розглядати ці кошти як плату за появу у неї надійного торгового партнера і/або як компенсацію Україні за її відмову від особливих торгових поступок, пропонуваніх Європою» [6].

Напевно, цей план відображає точку зору тієї частини республіканського істеблішменту, що прагне налагодження практичних і неконфронтаційних стосунків з Росією. Чи погодиться на нього Трамп? Це зовсім інше питання. Проте слід визнати, що він цілком відповідає передвиборчій риторичній канди-

дата від Республіканської партії, його бізнесовій логіці та інтересам Москви.

Додала інтриги на фоні дискусій щодо перспектив вирішення російсько-українського конфлікту і остання, досить несподівана заява американського конгресмена-республіканця Данкана Хантера, яку він зробив в інтерв'ю українській «службі «Голосу Америки» на початку грудня. Американський політик відверто заявив, що українці повинні поступитися Росії Кримом в обмін на виведення російських військ з Донбасу: «Чи готові українці до того, щоб поступитися Росії Кримом, визнаючи, що там живе багато росіян, багато людей, які відчувають себе близькими Росії? І визнаючи, що там росіяни хочуть побудувати військову базу, якою вони не поступляться. Що українці хочуть, щоб США вторглися до Криму? Це неможливо» [7].

За його словами, можливий такий варіант, при якому Україна поступиться Росії Кримом в обмін на Донбас. «Якщо росіяни не готові залишити Крим, але готові залишити східну Україну, то хіба це погано?», – зазначив він.

Мабуть, зараз на це сподіваються у Кремлі. І це при тому, що саме цей американський конгресмен, який тричі воював в Афганістані й Іраку у складі американської морської піхоти, особисто відвідував передову на Донбасі у жовтні минулого року і повернувся до США із переконанням у тому, що США має надати Україні військову допомогу. Більше того – саме він був автором законопроекту в американському Конгресі

про надання допомоги українській армії, який, до речі, нещодавно був ухвалений нижньою палатою Конгресу США в рамках прийняття законопроекту про фінансування національної оборони на 2017 фінансовий рік, що передбачає виділення військової допомоги Україні на суму 350 млн доларів [8].

Цікаво в контексті розгляду можливого сценарію по обміну адміністрацією Д. Трампа з Кремлем України на Сирію і те, що конгресмен Хантер цей варіант також пропонує. «Росія повинна вийти з України та Грузії, а ми дозволимо їй робити те, що вона робить в Сирії. Я думаю, що вони також повинні відійти від кордонів балтійських країн, припинити проводити раптові військові навчання, нарощувати війська на кордоні».

Звичайно ж, він також сподівається на те, що його думку поділяє й обраний президент США Дональд Трамп.

Проте такі сподівання Кремля, оголошені вустами американського конгресмена, навряд чи будуть реалізовані найближчим часом. Адже згаданий вище законопроект щодо фінансування військових витрат США, ухвалений, що важливо, переважною більшістю голосів (375 конгресменів проголосували «за», 34 – «проти») у Палаті представників, містить і вкрай важливі для України положення.

Зокрема, згідно з документом, передбачається також обмежити військове співробітництво між США і РФ. За деякими винятками, кошти з американського оборонного бюджету не можна буде витратити на

жодні двосторонні військові проекти доти, доки РФ не припинить окупацію української території й агресивні дії, що загрожують суверенітету і територіальній цілісності України та членів НАТО. Другою умовою для відновлення співпраці названо виконання Москвою умов Мінських угод. У тексті зазначено, що кошти також не можна витратити на будь-які дії, які можуть сприяти визнанню суверенітету РФ над Кримом [8].

До речі, ініціатором цього законопроекту був сенатор Джон Маккейн – один з найбільших прихильників України та критиків політики Путіна (ще з часів початку російсько-грузинського збройного конфлікту в 2008 році). Представник так званого крила «яструбів» в Республіканській партії.

Він нещодавно дуже різко й оперативно відреагував на заяву В. Путіна про бажання налагодити відносини із Вашингтоном, зазначивши, що будь-яка спроба «перезавантажити» відносини з Росією є неприйнятною: «Нещодавно Володимир Путін зая-

вив про те, що він бажає покращити відносини зі Сполученими Штатами. Ми маємо довіряти таким заявам так само як й іншим, зробленими колишнім агентом КДБ, який привів свою країну до тиранії, вбив своїх політичних опонентів, вторгнувся до своїх сусідів, погрожував союзникам Америки і намагався зіпсувати американські вибори» [9].

Зауважимо також, що сенатор Маккейн був переобраний на ще один термін на довиборах до Сенату, що пройшли паралельно з президентськими виборами. А враховуючи його політичну вагу в Конгресі та важливість займаної ним посади – він є головою комітету у справах збройних сил Сенату Конгресу США, це є дуже важливим для України підсумком виборів до Конгресу, де Республіканська партія отримала більшість в обох палатах. І тому тепер за умови налагодження стосунків і примирення Трампа з тією частиною впливових партійців, що нищівно його критикували за скандальні заяви в ході передвиборчої кампанії і виступали проти його кан-

дидатури на посаду президента США, руки у 45-го президента США будуть майже розв'язані. Принаймні на зовнішній арені, де у нього згідно Конституції США і так майже немає обмежень.

Зокрема президент США має право почати військову операцію без схвалення Конгресу, і лише через шістьдесят днів законодавчий орган може її скасувати. При цьому, як свідчить історія, починаючи з часів Другої світової війни, під час проведення великих військових операцій президент США отримував дозвіл Конгресу на застосування збройних сил проти інших держав або керував військовими акціями за кордоном за власною ініціативою. На підтримку міжнародних операцій (наприклад, що проводяться ООН) або взаємних домовленостей щодо забезпечення безпеки (наприклад, в рамках НАТО) палати Конгресу лише санкціонували законність вже проведених військових операцій.

У разі ж, якщо Трампу не вдасться досягти згоди з республіканським істе-

блiшментом i його представниками в обох палатах Конгресу США, а його полiтика i неузгодженi рiшення приводитимуть до гiрких результатiв для американської економiки i/або основних спонсорiв республiканської партiї (вiйськовi ТНК, нафтовики, Уолл-Стрiт), то республiканцi можуть навіть навмисно пiдштовхнути Трампа на необачнi рiшення (вiйськову операцiю в т.ч.) без узгодження з Конгресом. Потiм за пiдтримки демократiв в Сенатi (необхiдно 2/3 голосiв) оголосити йому iмпiчмент (процедура займає не менше року). Згiдно з рiшенням Верховного суду США (винесеного пiд час розгляду справи про ймовiрний iмпiчмент Р. Нiксона) Конгрес сам визначає, якi дiї можуть бути пiдставами для iмпiчменту, i суд не має права переглядати такi рiшення. В усякому разi загроза iмпiчменту буде найефективнiшим засобом корегування зовнiшньополiтичного курсу Д.Трампа.

При цьому, згiдно з Конституцiєю США, в разi вiдсторонення або вiдходу президента з посади з тiєї чи iншої причини (в даному випадку – iмпiчменту), його мiсце до нових чергових виборiв займає вiцепрезидент. А Майкл Пенс, враховуючи його партiйний досвiд i послужний список, є, мабуть, фiгурою, яка повнiстю влаштує вашингтонський республiканський iстеблiшмент, серед якого, наголошуємо, майже немає симпатикiв Росiї.

Що ж стосується перспектив визнання Д. Трампом анексiї Криму та зняття антиросiйських санкцiй, то тут як раз можливо

говорити iз великою долею вiрогiдностi про те, що цього не вiдбудеться. Принаймнi в першiй рiк його президентства. Адже щодо цього питання в Конгресi США є консенсус помiж двома головними партiями, якi й ухвалювали рiшення адмiнiстрацiї Обама щодо iх введення – так само як i резолюцiї щодо засудження вiйськової агресiї Росiї на Донбасi.

Зараз необхiдно запастися терпiнням i побачити, до чого призведе робота такої рiзнобарвної команди пiд головуванням Д. Трампа на зовнiшньополiтичнiй аренi в першi пiвроку-рiк. Як зазначає старший науковий спiвробiтник «Атлантичної ради» Джефрi Гедмiн: «Порада тут наступна: дивiться, як новий нацiоналiзм-реалiзм урештi решт зазнає краху вiд своiх внутрiшнiх протриччя» [4].

Зовсiм iнше питання, чи має Україна цей час...

Список використаних джерел:

1. Highlights From Our Interview With Donald Trump on Foreign Policy // *New York Times* – 27.03.2016. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nytimes.com/2016/03/27/us/politics/donald-trump-interview-highlights.html?version=meter+at+5&contentId=&mediaId=&referrer=&priority=true&action=click&contentCollection=Politics&module=RelatedCoverage&region=EndOfArticle&pgtype=article&r=0/>

2. Тренин Д. На западном направлении: политика РФ после выборов президента США / Дмитрий Тренин // *Московский центр Карнеги* – 7.12.2016 – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://carnegie.ru/2016/12/07/ru-pub-66357?mkt_tok=eyJpIjoiTkRwbU5lZWpZV0U0TUraaSIsInQlOiJqbDZva3ljVlpsU3dlWjVPdXBUQWRaeTEyRm5BTW9zczFR0U1EMlZabnZuUnM0RFwvQ

2tLYzIKZmtGame3VUR5Mzk3ZGJPV0lZWHZiSWNBRIrcUXRwR3NVbEVoYmNKZlUrVmpZelZidVdOVEE9In0%3D.

3. Lake E. Why Trump's Washington Loves 'Mad Dog' Mattis / *Eli Lake* // *Bloomberg*. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.bloomberg.com/view/articles/2016-11-20/why-trump-s-washington-loves-mad-dog-mattis#disqus_thread.

4. Gedmin J. Time of Trump, Advice to Friends of Ukraine (And Democracy) // *Jeffrey Gedmin* // *Atlantic Council*. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/in-time-of-trump-advice-to-friends-of-ukraine-and-democracy#.WDgZS5NHp6x.facebook>.

5. Stephen W. Could There Be a Peace of Trumphalia? // *Walt Stephen* // *Foreign Policy* - November 14, 2016 – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://foreignpolicy.com/2016/11/14/could-there-be-a-peace-of-trumphalia/?wp_login_redirect=0

6. Burt J., Hitch J., Pettibone P., Shillinglaw T. A 3-Step Strategy for Trump on Ukraine // *Jeffrey Burt, James Hitch, Peter Pettibone, Thomas Shillinglaw* // *The National Interest* // - November 14, 2016 <http://nationalinterest.org/blog/the-skeptics/3-step-strategy-trump>

ukraine-18403

7. У Трампа хочуть обміняти Донбас на Крим: з'явилось відео з гучною заявою – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.povnyu.online.ua/761284/u-trampa-hochut-obminyati-donbas-na-krim-z-yavilosya-video-z-guchnoyu-zayavoyu/>.

8. Палата представителів США проголосувала против воєнного співробітництва Пентагона з Росією // *Голос Америки* – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.golos-ameriki.ru/a/congress-votes-against-tight-us-russia-military-cooperation/3621093.html>.

9. A Trump administration thaw with Russia is 'unacceptable,' McCain says // *Washington Post*. – 15.11.2016 – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.washingtonpost.com/world/national-security/a-trump-administration-thaw-with-russia-is-unacceptable-mccain-says/2016/11/15/a3b5c4da-a65a-11e6-8b45-f8e493f06fcd_story.html?utm_term=.05a8cd905844.

Максим ЯЛІ,
кандидат політичних наук, старший науковий співробітник ДУ «Інститут всесвітньої історії», член-кореспондент Академії політичних наук

АНОТАЦІЯ

В статті підбиваються підсумки останніх виборів в США та їх вплив на можливі зміни стратегії Сполучених Штатів на міжнародній арені після обрання президентом США Дональда Трампа щодо України, НАТО, Росії та Сирії. Здійснено аналіз передвиборних заяв кандидата в президенти США Дональда Трампа щодо майбутньої зовнішньої політики, членів президентської адміністрації та кандидатів у члени американського уряду, останніх заяв впливових представників Республіканської партії у Конгресі США та точки зору міжнародного експертного середовища.

Ключові слова: Дональд Трамп, Володимир Путін, Україна, США, Росія, Сирія, анексія Криму, конфлікт на Донбасі, Конгрес США.

АННОТАЦИЯ

В статье подводятся итоги последних выборов в США и их влияние на возможные изменения стратегии Соединенных Штатов на международной арене после избрания президентом США Дональда Трампа относительно Украины, НАТО, России и Сирии. Осуществлен анализ предвыборных заявлений кандидата в президенты США Дональда Трампа относительно будущей внешней политики, членов президентской администрации и кандидатов в члены американского правительства, последних заявлений влиятельных представителей Республiканской партии в Конгрессе США и точки зрения международной экспертной среды.

Ключевые слова: Дональд Трамп, Владимир Путин, Украина, США, Россия, Сирия, аннексия Крыма, конфликт на Донбассе, Конгресс США.